

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ФІНАНСОВІ РОЗСЛІДУВАННЯ»: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

К. С. ХЛОПОВА, студентка групи ФБЛ-19-2
А. С. АМЕЛІНА, канд. юрид. наук, доцент, професор
кафедри кримінальних розслідувань
*ННІ економічної безпеки та митної справи
Державного податкового університету*

Сучасна практика боротьби зі злочинністю не є максимально ефективною без урахування активного впровадження економічних знань. Фінансова інформація відображається в механізмі виявлення та розслідування економічних кримінальних правопорушень, що безпосередньо характеризує злочинну діяльність.

Слушно зазначають В. І. Василичук та С. А. Вязмікін, що на стадії виявлення кримінальні правопорушення застосовується фінансовий моніторинг підозрілих операцій, проводяться перевірки фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання. Важливе значення під час розслідування кримінальних правопорушень має чітке призначення й проведення судово-економічних експертиз, залучення фахівця-економіста до проведення процесуальних дій тощо [1, с. 7]. Тому можна з упевненістю сказати, що фінансові розслідування виступають неабияким елементом у правоохоронній діяльності та забезпеченні економічної безпеки.

Г. В. Капленкота В. О. Гнесь зазначають, що для розуміння сутності категорії «фінансові розслідування» та її можливості використання у вітчизняній практиці доцільним є вивчення досвіду країн, у яких боротьба з економічною злочинністю має більш багату історію, правоохоронні органи мають достатній досвід та набули розвитку недержавні інструменти протидії злочинній діяльності, зокрема, і у фінансовій сфері. Незважаючи на застосування визначення «фінансових розслідувань» на практиці, то у повсякденному науковому середовищі перебуває думка, щодо так званого «фантому», тобто результату механічного перенесення терміну з практики розвинених країн (перш за все США) з суттєвою відмінністю правової системи та системи органів влади. До прикладу розвинених країнах, таких як Велика Британія, США, Канада поряд з галузями знань криміналістики з судовою медициною та судовою психіатрією зазначаються «фінансові розслідування та судовий облік» [2, с. 239-240].

Зважаючи на приклад США, то там виконання обов'язків правоохоронних органів більш наближена саме до сфери фінансів. Так, Міністерство фінансів США володіє функціями боротьби з фінансовими кримінальними правопорушеннями та фінансуванням тероризму. У структурі Мінфіну діє Служба внутрішніх доходів, підрозділи якої працюють над виявленням та розслідуванням фінансових кримінальних правопорушень, ще є такі як: Служба по боротьбі з тероризмом і фінансової розвідки [3, с. 190].

Що стосується Великобританії та Італії, то там були створені спеціалізовані правоохоронні органи для протидії організованій злочинності. Важливу роль у діяльності Фінансової поліції Італії та Служби боротьби з організованою злочинністю Великобританії відіграє аналіз фінансової інформації, що здійснюється на стадії розкриття та розслідування кримінальних правопорушень [3, с. 191].

Фінансові кримінальні правопорушення мають дещо розширений смисловий характер, який відрізняється від сформованого в сучасній вітчизняній науці. Адже, вони не кримінальні правопорушення у виключно фінансовій сфері, а й такі, що використовують фінансову сферу та відображаються у фінансовій інформації [4, с. 22]. Доречно зазначити, що спеціальний аналіз фінансової інформації, що застосовується за незвичною методикою названою в розвинених країнах як «фінансові розслідування» являється необхідною для ефективного виявлення і розслідування цих видів кримінальних правопорушень.

Слід також зауважити на тому, що «фінансові розслідування» є досить поширеними. Якщо звернутися до практичного досвіду, то найбільшу увагу приділяють фінансовим розслідуванням шахрайства. На даний момент аудит шахрайства в розвинених країнах виокремлюється як самостійна сфера ринку консультаційних послуг, що спрямовується на дослідження виявлення, фіксацію та запобігання корпоративних шахрайств.

Виходячи з вище зазначеного, слід додати, що існує Міжнародна асоціація сертифікованих фахівців з перевірки шахрайства (ACFE), які мають сертифікацію фахівців з виявлення, розслідування та запобігання корпоративним шахрайствам. ACFE - провідна в світі організація, яка регулює та спрямовує цей вид діяльності. Організаційно ACFE - це глобальне професійне співтовариство, яке налічує понад 40 000 членів у 125 країнах, об'єднане у 103 національні філії та офіси [3, с. 193].

Отже, можна дійти висновку, що не дивлячись на рівень інтенсивності використання на практиці, поняття «фінансові розслідування» для вітчизняної науки воно ще потребує свого розвитку. Для нашої країни наразі важливим є початок повного функціонування Бюро економічної безпеки. В такому випадку, міжнародний досвід вкрай важливий для України, оскільки у провідних країнах світу науково-методичний супровід діяльності з організації та проведення фінансових розслідувань має достатньо високий рівень розвитку та орієнтований на вирішення практичних проблем.

Список використаних джерел:

1. Василичук В. І., Вязмікін С. А. Фінансові розслідування у сфері протидії легалізації злочинних доходів в Україні. *Методичні рекомендації*. Київ. 2017. С. 5-17.

2. Капленко Г. В., Гнесь В. О. Фінансові розслідування як передумова до забезпечення економічної безпеки України. *Збірник тез наукових доповідей*. Львів. 2021. С. 239-242.

3. Лепський С. І. Зарубіжний досвід використання фінансових розслідувань у правоохоронній діяльності. *Право і суспільство*, № 2. 2015. С. 189-194.

4. Долбнєва Д. В. Шляхи трансформації системи боротьби з економічними злочинами в Україні з урахуванням досвіду країн європейського союзу. *Scientific Journal «Science Rise»*, №2-3 (55-56). 2019. С. 21-27.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ю. Є. ХОЛОДНА, канд. екон. наук, доцент,
*Харківський національний економічний університет
ім. Семена Кузнеця
61058 Україна, м. Харків, пр. Науки, 9-А
kholodnayajulia@gmail.com*

Функціонування будь-якого банку і його успішна діяльність залежить від уміння приймати рішення, які дають йому можливість забезпечити на належному рівні ліквідність, прибутковість і захист від негативного впливу банківських ризиків. Тому актуальним в сучасних умовах функціонування банківської діяльності є пошук реальних шляхів мінімізації ризиків та відповідно до цього отримання додатних фінансових результатів банківським установами. Управління прибутком банку є необхідною складовою успішного функціонування та подальшого розвитку вітчизняного фінансового сектору.

Дослідженням проблематики управління фінансовими результатами банку займалися такі вчені як: В. О. Іванова, О. А. Криклій, К. Л. Ларіонова, О. О. Рибалка, О. М. Сидоренко, Є. А. Ящук, та ін.

Управління прибутком банку – це процес прийняття та реалізації управлінських рішень щодо формування, розподілу і використання прибутку [2, с. 233]. Вирізняють декілька показників прибутку: економічний, балансовий, прибуток до оподаткування, чистий, а також нерозподілений прибуток [1, с. 58].

Ефективний механізм управління прибутком банку дає змогу в повному обсязі реалізувати цілі і завдання, що стоять перед банком. Визначення кінцевого фінансового результату діяльності банку передбачає аналіз: джерел прибутку; доходів банку (структурний аналіз, оцінку рівня доходів); видатків банку (структурний аналіз, оцінка рівня видатків); абсолютного розміру прибутку та факторів, що на нього впливають; фінансових коефіцієнтів прибутковості (вивчення динаміки коефіцієнтів, оцінку коефіцієнтів з погляду їх нормативного рівня, факторний аналіз динаміки коефіцієнтів).